

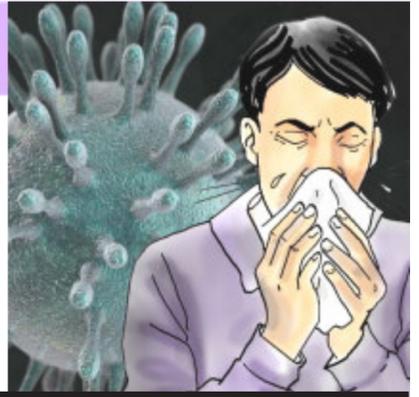
श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

वर्ष : २५ अङ्क : २०१ पृष्ठ ४ वित्तामोड वि.सं. २०७७ असार ५ गते शुक्रवार (Friday, June 19, 2020) नेपाल सम्वत् १९४० Web : www.purwanchaldaily.com मूल्य रु. : ५/- भारतमा भाह : ४/-

भारत-चीन सैनिक झडपपछि नेपालमा कस्तो असर पर्ला ?

काठमाडौं, असार ४। लडाखको सीमामा भीडन्त भएपछि विकसित घटनाक्रमका कारण भारत र चीनबीच अझै कटुता बढे नेपालमा पनि त्यसको असर पर्न सक्ने आशङ्काप्रति विज्ञहरूले मिश्रित प्रतिक्रिया व्यक्त गरेका छन्।
गत सोमवार राति चिनियाँ र भारतीय सैनिकबीच मीडन्त हुँदा कम्तीमा २० भारतीय सैनिकको मृत्यु भारतले पुष्टि गरेको छ। चीनतर्फ पनि केही सैनिक हताहत भएको भारतको दावी भए पनि चीनले त्यसबारे केही बोलेको छैन।
नेपालले हालै जारी गरेको नयाँ नक्सा संविधान संशोधनमार्फत् निशान छापमा समेटिएको समयमै भारत र चीनबीच तनाव चर्कँदा नेपाल र भारतबीच विद्यमान सीमा विवादबारे सम्भावित वार्ता छायामा पर्न सक्ने देखिएको केही विज्ञले बताएका छन्।

अहिले भारत र चीनबीच विकसित घटनाक्रमले एशियाका दुई क्षेत्रीय शक्तिबीच 'युद्ध नभए पनि ठूलो विश्वासको सङ्घट' सिर्जना गरेको एकधरीको भनाइ छ। चीनले सैन्य तथा कूटनीतिक माध्यमबाट कुराकानी भइरहेको र उक्त घटना भएको स्थानमा अवस्था स्थिर रहेको दावी गरेको छ।
भारतका लागि नेपाली राजदूत भइसकेका नेपाली कांग्रेसका नेता दीपकुमार उपाध्यायले नेपालसँगको सम्बन्ध कम्तीमा भारतका लागि 'चीन वा पाकिस्तानजस्ता उसका परम्परागत समस्याहरूबाट' निर्देशित नहुने ठान्छन्। उपाध्याय भन्छन्- नेपालले पटकपटक भारतका गतिविधिमार्थ असन्तुष्टि जनाउँदा पनि नसुन्नु उसको कमजोरी थियो। त्यो नेपालले लिएको नक्सा जारी गर्ने बाध्यताकै कदमपछि उनीहरूले अहिले आत्मसमीक्षा गरेको पनि देखिन्छ।
नेपालले कालापानी, लिपुलेक र लिम्पियाधुरा क्षेत्र देखिनेगरी आफ्नो नयाँ नक्सा सार्वजनिक गरेपछि केही भारतीय उच्च अधिकारी र विज्ञले नेपाल चीनतर्फ ढल्किएको अभिव्यक्ति

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

भापाका क्वारेन्टाइनमा बस्ने 'सन्तुष्ट'

दैनिक योगा, प्रवचन र नृत्यबाट मनोरञ्जन

वित्तामोड, असार ४। देशका अधिकांश स्थानीय तहले कोरोना भाइरसको संक्रमण समुदायमा नफैलियोस् भन्ने उद्देश्यले क्वारेन्टाइन तथा होलिड सेन्टर स्थापना गरेर भारत तथा अन्य देशबाट आएका नागरिकलाई राख्ने गरेका छन्।

उनीहरूलाई स्वास्थ्य परीक्षणपछि मात्रै घर पठाउने गरेको जनप्रतिनिधिहरूले बताउने गरेका छन्। देशका अधिकांश क्वारेन्टाइनहरू मापदण्ड विपरीत रहेको तथा क्वारेन्टाइनमा महिलाहरू असुरक्षित भएको साथै क्वारेन्टाइनमा बस्नुपर्दा नागरिकले दुःख भोग्नुपरेको समाचारहरू आइरहेका बेला भापाका वित्तामोड, अर्जुनधारा, कनकाई नगरपालिकाका साथै बाह्रदशी क्षेत्रमा रहेका क्वारेन्टाइन तथा होलिड सेन्टरको सुरक्षा व्यवस्था कडा बनाइएको इलाका प्रहरी कार्यालय अनारमनीका प्रहरी नायव उपरीक्षक मुकुन्द रिजालले जानकारी दिए।

प्रहरी नायव उपरीक्षक रिजालले भने-देशका विभिन्न स्थानमा भएका समस्यालाई मध्यनजर गर्दै इलाका प्रहरी कार्यालय अनारमनी अन्तर्गतका क्वारेन्टाइन तथा होलिड सेन्टरमा सुरक्षा व्यवस्था कडा बनाएका छौं। सबै स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, विभिन्न संघसंस्था, सामाजिक अगुवा, राजनीतिक दल तथा सबै नागरिकको सहयोग प्राप्त भएका कारणले क्वारेन्टाइन तथा होलिड सेन्टरमा रहेका नागरिकले सहजता महसुस गरेको डिएसपी रिजालको भनाइ छ। उनले भापाका सञ्चालित एकका लागि एक अभियानले क्वारेन्टाइन तथा होलिड सेन्टरमा रहेका नागरिकको खानपानका साथै स्वास्थ्यको विषयमा ठूलो सहयोग गरेको भन्दै अभियानको प्रशंसा गरे।

वित्तामोड नगरपालिका अन्तर्गत कञ्चनजंघा हेल्थ इन्स्टिच्युटमा १७ पुरुष, सात महिला तथा एक जना

वालिकासहित २५ जना, मेची आँखा अस्पतालमा ३५ पुरुष, १२ महिला र पाँच जना बालबालिका गरी ५२ जना रहेका छन्। त्यस्तै कनकाई नगरपालिका-३मा रहेको दलित भवनमा ६ पुरुष र दुई महिला गरी आठ जना, कनकाई-६मा रहेको चम्पापुर माविमा ७-७ महिला पुरुष र तीन जना बालबालिका गरी १७ जना, कनकाई-९ स्थित आदर्श माविमा ६ पुरुष, पाँच महिला र एक बालक गरी १२ जना, कनकाई-७मा रहेको भुक्टी माविमा चार जना पुरुष, कनकाई-३मा रहेको उद्योग वाणिज्यसंघमा एक जना पुरुष, कनकाई-३मा रहेको कनकाई क्याम्पसमा १९ जना पुरुष रहेका छन्। त्यस्तै अर्जुनधारा नगरपालिकामा रहेको शनिश्चरे माविमा ३७ जना पुरुष, १४ जना महिला तथा एक जना बालिका गरी ५२ जना रहेका छन्। भारत तथा काठमाडौंबाट आएकाहरूलाई उक्त क्वारेन्टाइन तथा

होलिड सेन्टरमा राख्ने र स्वास्थ्य परीक्षण गरेर मात्रै घर पठाउने व्यवस्था मिलाइएको इलाका प्रहरी कार्यालय अनारमनीका प्रमुख रिजालले जानकारी दिए।
भापाका अधिकांश क्वारेन्टाइन तथा होलिड सेन्टरमा रहेका नागरिकलाई कुनै नैराश्यता नहोस् भन्ने उद्देश्यले विभिन्न सांगीतिक कार्यक्रम, विहान बेलुका योग, प्रवचन तथा कोरोना भाइरसबाट कसरी बच्न सकिन्छ, त्यसका लक्षण तथा रोगलाई जित्न आत्मबल कस्तो हुनुपर्छ भन्ने विषयमा स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, जनप्रतिनिधि तथा त्यससँग ज्ञान भएका व्यक्तिहरूले सिकाउने गरेको बताइएको छ। पूर्वअध्यक्ष अर्जुनधारास्थित शनिश्चरे माविको क्वारेन्टाइन पुग्दा त्यहाँ रहेका नागरिक आफ्नै सुरमा व्यस्त थिए। कोही इन्टरनेटमार्फत भिडियो कलमा व्यस्त थिए भने कोही अध्ययनमा, केही योगा

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

कालापानीबाट सैनिक फर्काउन भारतसँग माग

काठमाडौं, असार ४। राजनीतिक रूपमा विभिन्न दल तथा विचारमा आबद्ध दल राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता र अखण्डताका पक्षमा भने एकै स्थानमा उभिएका छन्।
राष्ट्रियसभाको विहीवारको बैठकमा प्रतिनिधिसभाबाट सन्देशसहित प्राप्त 'नेपालको संविधान (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०७७' माथिको दफावार छलफलमा भाग लिँदै सांसदले दलीय स्वायत्तमाथि उठेर राष्ट्रियता एवम् सार्वभौमसत्ताको पक्षमा एकै स्थानमा उभिएर नेपाली एक मत छन् भन्ने सन्देश दिएका हुन्।

सरकारले सार्थक वार्ताका माध्यमबाट भारतसँग कूटनीतिक एवम् राजनीतिक पहल गरेर नेपालको भूभागमा राखिएको भारतीय सेनाको क्याम्प हटाउनेतर्फ लाग्नुपर्ने सांसदको भनाइ छ। भारतले एकलौटी रूपमा नेपालको कालापानी, लिम्पियाधुरा र लिपुलेकलाई भूमिमा सडक निर्माण गरेर उद्घाटनसमेत गरेपछि सरकारले संविधान संशोधनको प्रक्रिया अगाडि बढाएको थियो। सोही आधारमा प्रतिनिधिसभाको गत जेठ ३१ गतेको बैठकले सो विधेयकलाई दुई तिहाइ बहुमतले पारित गरेको थियो।
राष्ट्रियसभाको बैठकमा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा)का नेता दीनानाथ शर्मांले राष्ट्रिय स्वाधीनतामा नेपाली जनता एक ठाउँमा छन् भन्ने सन्देश दिइएको बताए। राष्ट्रियता र प्रजातन्त्र तथा लोकतन्त्र र गणतन्त्रका लागि नेपालीले लामो लडाईं लडेको जनाउँदै उनले सबै दलबीचको एकताबाट नै परिवर्तन सम्भव भएको बताए।

नेपालले भारतलाई सधैं असल मित्रका रूपमा हेरिरेको बताउँदै उनले भने- मित्रता बजारमा किनेर पाइँदैन, मित्रता भनेको आस्था र विश्वास हो, भारतले नेपाललाई असल मित्र माने हो भने तत्कालीन इष्ट इण्डिया कम्पनीले आक्रमण गरेर लगेको पूर्वी टिष्टा र पश्चिम काँगडासम्म भारतले फिर्ता गर्नुपर्ने हुन्छ। उनले छिटोभन्दा छिटो कालापानीबाट आफ्नो सेना फर्काउन तथा लिपुलेक र लिम्पियाधुरासहितको जमीन फिर्ता गर्न भारतसँग आग्रह गरे। नेपाल-भारत सीमा विवादलाई कूटनीतिक माध्यमबाट टुङ्ग्याउनुपर्ने भनी नेपालले स्पष्ट अडान राखेको जनाउँदै उनले विवाद समाधान हुन नसकेमा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायसमक्ष कुरा राख्नुपर्ने बताए।
राष्ट्रिय हितका विषयमा सत्तापक्ष र प्रतिपक्ष एक ठाउँमा भएको बताउँदै उहाँले सहमति र सहकार्यका आधारमा नै राष्ट्रिय सङ्घटन समाधान गर्नुपर्नेमा जोड दिए।

भोगचलनका आधारमा भारतको हुने सबैभन्दा अधिकारी राष्ट्रियसभामा प्रमुख प्रतिपक्षी दलका नेता राधेश्याम

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

असार १५बाट जनगणनाको काम

काठमाडौं, असार ४। राष्ट्रिय जनगणना निर्देशक समितिले राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को कार्यतालिका स्वीकृत गरेको छ।
राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष प्रा.डा. पुष्पराज कँडेलको अध्यक्षतामा भएको बैठकले उक्त कार्यतालिका स्वीकृत गरेको हो।
साथै उक्त बैठकमा राष्ट्रिय जनगणना २०७८ लगायत जनगणनाका सबै विवरण रहने गरी विभागको सब डोमेनमा स्थायी वेबसाइटको रूपमा रहने गरी censusnepal.cbs.gov.np को

राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्य डा रामकुमार फुयालले सार्वजनिक गरे।
कार्यतालिका अनुसार यही असार १५ गतेदेखि जनगणनाको प्रश्नावली तयारी थालेर स्थानीय तह अनुसार जनगणनाको तालिम, तथ्याङ्क प्रशोधन केन्द्रको तयारी, 'अनलाइन' मार्फत गणक तथा सुपरीवेक्षकको आवेदन, उनीहरूलाई तालिम, जिल्लामा जनगणनाको सामग्री जिल्ला-जिल्ला पठाउने जनगणनाका प्रदेश तथा जिल्ला जनगणना कार्यालय स्थापना, प्रारम्भिक तथा अन्तिम नतिजा र २०८० वैशाखमित्र विषयगत प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने लक्ष्य रहेको छ।

होटल क्वारेन्टाइनमै आमाको काजकिरिया

लक्ष्मी उप्रेती

काँकरभिट्टा, असार ४। भापाको मेचीनगर-६ स्थित काँकरभिट्टाको होटल रजतमा तीनजनाले आफ्नी आमाको काजक्रिया गरिरहेका छन्। भापा अर्जुनधारा-५ लक्ष्मीपुरका नरेन्द्र थापा, नरबहादुर र बुहारी तारादेवीले आमाको काजक्रिया गरिरहेका हुन्।
गाएको जेठ २९ गते अर्जुनधारा-५ लक्ष्मीपुरमा उनीहरूको आमाको निधन भएको थियो। केही महिना अघिमात्र

उनीहरूका बाबुको पनि निधन भएको थियो। पश्चिम भारतको दामनमा रहेका उनीहरू आमाको मृत्युको खबर सुनेर आएपनि घर पुग्न नपाएका कारण मेचीनगर-६ काँकरभिट्टाको होटलको क्वारेन्टाइनमा आमाको किरिया वारे वसेको छोरा नरेन्द्रले बताए।
सिक्किममा रहेको कान्छा भाइ आमा बितेकै रात घर पुगेका थिए। स्थानीय जनप्रतिनिधिको चर्को विरोधका बावजुद भाइले घरमै आमाको किरिया गरिरहेको दाजु नरेन्द्रले बताए। मेचीनगरका

जनप्रतिनिधिहरूको सल्लाहमा रजत होटलमा क्वारेन्टाइन बनाएर बसी त्यही होटलको एउटा कोठामा आमाको काजकिरिया गरिरहेको उनीहरूको भनाइ छ।
स्थानीय एक पुरोहित होटलमै धार्मिक विधि अनुसार नुहाइधुवाइ गराएपछि उनीहरू आफैले खाना पकाएर खाने गरेका छन्। घरमा भाइले पिण्डदान तथा होटल क्वारेन्टाइन रहेकाले अन्य विधि गर्ने गरेका छन्।

नोबेल कोरोना भाइरसबाट कसरी आफू र अरुलाई बचाउने ?

नियमित रूपमा साबुन-पानीले हात धुने	खोकदा र हाँच्नु गर्दा नाक र मुख छोप्ने
यदि फलू जस्तो लक्षण (Flu-like symptoms) देखिएमा चिकित्सकसँग परामर्श लिने	फलू जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहीको सम्पर्कबाट टाढा रहने
जंगली तथा घरेलु पशुपन्छीहरूसँग असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रहने	पशुजन्य मासु/अन्डा राम्रोसँग पाकेको मात्र खाने

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

कोरोना भाइरस उपचार कोषमा रकम जम्मा गर्न आह्वान गरिएको सूचना

विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (COVID-19) रोगको संक्रमणलाई फैलिन नदिन तथा सोको रोकथाम एवम् नियन्त्रणका लागि देहायको बैकमा 'कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष' खाता खोलिएको हुँदा इच्छुक व्यक्ति तथा संघ-संस्थाहरूले सो खातामा रकम जम्मा गरी सहयोग गरिदिनुहुन आह्वान गरिएको व्यवहारा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि अनुरोध छ।

बैंकको नाम: राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक
शाखा: सिंहदरबार परिसर
खाताको नाम: कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष
खाता नं. १९६००००१९०१

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

निशान्त मोटरसाइकल पाटर्स एण्ड समिसिड सेन्टर

ROYAL ENFIELD को अधिकारिक विक्रेता (डिलर) भएकाले ROYAL ENFIELD को सम्पूर्ण पाटर्सहरूमा १०% छुट गरिएको छ।

7th ANNIVERSARY

सातौ बर्षमा प्रवेश गरेको सुखद उपलक्ष्यमा अर्को तीन चक्के टेन्पोको सम्पूर्ण पाटर्सहरू उपलब्ध बराउदै इडिजिन सहितको सम्पूर्ण मर्मत सेवा सुचारु गरिएको छ।

यहाँ जुनसुकै कम्पनीको मोटरसाइकल, स्कुटर र टेन्पोको सम्पूर्ण पाटर्स पाउनुका साथै इडिजिन मर्मत पनि गरिन्छ।

निशान्त मोटरसाइकल पाटर्स एण्ड समिसिड सेन्टर
पानीटकीको पहिलो जल्ली कार्यालय साइड
निशान्त- ८३४२०८८४४/८३४८८४४४४४
इण्डिया, ४६८४०५४४४४ नेपाल

लकडाउन खुकुलो भएको हो, कोरोना नियन्त्रण भएको होइन: भ्नापाको कनकाई नगरपालिका-८ खाडी वस्तीमा मास्क लगाएर खेल्न निस्केका बालबालिकाहरू। लकडाउन खुकुलो भएपछि धेरैले मास्क लगाउन छोडेका छन्, त्यसैगरी भौतिकदुरी पनि भङ्ग गर्न थालेको अवस्था छ। **फोटो: विनोद पाण्डे/पूर्वाञ्चल**

भापाका ...

गरिबहरूका थिए भने केही आफ्ना अनुभव अन्य साथीहरूसँगै बताइरहेका थिए। भारतको मेघालयबाट आएका श्याम कार्की आफ्ना अनुभव सुनाइरहेका थिए। उनले भने भने-हामी आफै सुरक्षित र सचेत बन्यौं। आत्मबल बलियो बनाउन सकेको भने रोपलाई सहज रूपमा जित्न सकिन्छ। क्वारेन्टाइनमा खाना, बस्नको राम्रो सुविधा भएको तथा सुरक्षाकर्मीले साहोपाको सोध्ने गरेको उल्लेख गरे। भारतको बनारसबाट आएका विनय कोइराला अध्ययनमा व्यस्त रहेका छन्। संस्कृत साहित्य अध्ययन गरिरहेका कोइरालाले भने क्वारेन्टाइनमा बसेर अध्ययन गरिरहेको छु। धेरैले क्वारेन्टाइनमा बसेकालाई नै कोरोना संक्रमितको रूपमा सोच्ने गरेका छन् त्यो गलत हो। रोग नफैलियोस् भनेर सरकारले सुरक्षित रूपमा राख्ने काम गरेको छ। त्यसमा पनि हामीलाई सबै सुविधा प्राप्त भएको छ। स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी र जनप्रतिनिधि सबैले राम्रो सहयोग गरेको कोइरालाको भनाइ छ।

सरकारले कोरोना भाइरसको जोखिम बढेसँगै यसअघि नै व्यवस्थित क्वारेन्टाइनको लागि मापदण्ड निर्धारणका लागि 'कोरोना भाइरस सम्बन्धी क्वारेन्टाइन सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको मापदण्ड २०७६' गरेको छ। चार महिनाअघि गत फागुन चार गते सरकारले कोरोना भाइरसको उदगमस्थल चीनको वुहानबाट १७५ जना नेपालीलाई उद्धार गरेका थिए। यही मापदण्डअनुसार, भक्तपुरको खिरपाटीस्थित नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको तालिम केन्द्रमा क्वारेन्टाइन व्यवस्थित गरेर राखेको थियो। तर, त्यसयता बनाइएका धेरै क्वारेन्टाइनहरू मापदण्ड विपरीतका छन्। सरकारले बनाएको मापदण्ड अनुसार क्वारेन्टाइन भन्नाले 'कुनै रोगको संक्रमण फैलन सक्ने अवस्थालाई अंकलन गरी उक्त संक्रमित इलाका वा संक्रमितको सम्पर्कमा रहेका वा आवास वा होटलमा रहेका सम्भावित जोखिम भएका व्यक्तिलाई बाध्य सम्पर्कबाट छुट्याई तोकिएको स्थान वा घरमा कम्तीमा १४ दिनसम्म अलगै राखिने ठाउँ हो।' क्वारेन्टाइनमा शौचालयसहितको कोठा र सो नभएमा न्यूनतम प्रतिकोठा अधिकतम तीन जनाको दरले ६ जनाका लागि एउटा साफा शौचालय र स्नान गृह भएको तथा विद्युत्, पानी राम्रो भएको हुनुपर्छ। मुख्यगरी कोठाको व्यवस्थापन प्रतिव्यक्ति ७५ वर्ग फिटको स्थान वा एक खाटदेखि अर्को खाटको बीचमा न्यूनतम दूरी ३ दशमलव ५ फिट हुनुपर्ने र बरुवारेन्टाइनस्थलमा स्वास्थ्य सामग्रीसहितको प्रतिसय जनाका व्यक्ति बरुवारेन्टाइन बसेको ठाउँमा एकजना मेडिकल अधिकृत स्वास्थ्य परिचारिका एक, पायारामेडिक एक, ल्याब टेक्निसियन सेनेटेरी प्याड तथा अन्य स्वास्थ्य सामग्रीहरू समेत उपलब्ध गराइएको बताइन्छ। विभिन्न व्यक्तिहरूले सहयोग गर्ने क्रम चलिरेहेको र सबैको साथ तथा सहयोगले गर्दा सबैसामग्री पुऱ्याउन सफल भएको उनको भनाइ छ।

भोगचलन तथा नक्शा जारी गरेकै भन्दा सो क्षेत्र भारतको हुने नसक्ने स्पष्ट पारे। वार्ता र संवादका आधारमै भूमि फिर्ता ल्याउनुपर्नेमा जोड दिँदै उनले कालापानीबाट भारतीय सेना फर्काउने र नेपाली क्षेत्रमा नेपाली प्रशासनको उपस्थिति गराउनु अहिलेको आवश्यकता भएको बताए। भारतसँगको वार्ताका क्रममा संयमता अपनाउनु जरुरी छ, अत्यन्तै भाषा र टिप्पणी गर्नु नेपालीको स्वभाव होइन, कालापानी विवादलाई स्थानीयकरण गर्नुपर्छ- उनले भने। राष्ट्रिय जनता पार्टीका शेखरकुमार सिंहले तराई क्षेत्रमा बस्ने नेपाली नेपालको सीमा रक्षाका लागि अग्रपंक्तिमा लड्ने सिपाही भएको जनाउँदै सबै नेपालीको विश्वास लिएर सीमा समस्या समाधानका लागि सरकार अगाडि बढ्ने विश्वास व्यक्त गरे। राष्ट्रिय मुद्दामा प्रधानमन्त्रीले सबै दलको विश्वास लिनुभएको छ- उनले भने- प्रधानमन्त्रीले आफ्नै कार्यकालमा अतिक्रमित भूमि फिर्ता ल्याएर सफलता हासिल गर्नुहुन्छ। उनले मधेशी जनतामाथि अविश्वास नगर्न आग्रह गर्दै राष्ट्रियताका पक्षमा सरकारलाई तिनको दबाव र सहयोग रहने बताए। समाजवादी पार्टीकी प्रमिला कुमारीले अतिक्रमित भूमि समेटेर नयाँ नक्शा जारी गरेकामा सरकारको समर्थन गर्दै कूटनीतिक संवाद गरेर भूमि फिर्ता ल्याउन सुझाव दिइन्।

भारत-चीन ...

दिएका थिए। अब कतै नेपालप्रतिको भारतीय दृष्टि फर्कनु संशययुक्त त हुँदैन भन्ने प्रश्नमा उपाध्यक्षले त्यस्तो सम्भावना न्यून भएको बताए। 'यतिखेर विश्वासको सङ्कट उत्पन्न भएका बेला त्यसो लागेको मात्र हो। नत्र चीनतर्फ त हामीभन्दा बढी त भारतीयहरू नै ढल्केका छन्। प्रविधि, उपचार वा कूटनीतिक संवादकै हेर्ने हो भने उनीहरूको अन्तर्क्रिया बढ्दै छ। अहिलेको अवस्था पूर्वपरराष्ट्रमन्त्री भेषवहादुर थापा पनि भारत-चीनबीच विद्यमान अवस्थालाई सन् १९६२ को युद्धसँग तुलना गर्न नहुने बताए। 'उतिखेर युद्ध नै थियो भने यतिखेर फगडा मात्र हो। दुई देशले नै संवादमार्फत् अवस्था मत्वर पार्न

खोजिरहेका बेला हाम्रो प्रार्थना र सद्भाव समेत शान्तिकै लागि हुनुपर्छ।' भारतसँगको सीमा विवाद सुल्झाउने प्रयासमा पनि यस घटनालाई नै जोडेर निराश हुनुपर्ने थापा बताउँछन्। उनको भनाइ छ- यी अलगअलग समस्या हुन्। एकले अर्कोलाई असर गर्छ भनेर ठान्नु ठीक हुँदैन। नेपाली सेनाका एकजना अवकाशप्राप्त मेजर जनरल विनोद बस्न्यात चाहिँ अहिलेको फडण्डा लडाईं हुन नदिन वरु आफ्ना अडान कायम गर्नका लागि' भएको ठान्छन्। 'चीनसँग पनि संवाद आवश्यक' सन् १९६२ को युद्धमा भैँ पछिल्लो घटनाबाट भारतका लागि कालापानीको महत्त्व फर्कनु बढेको बस्न्यातको ठम्याइ छ। उनले भने- लिम्पियाधुरा-कालापानी हिजोका दिन विवादित भूमि थियो तर नयाँ नक्सा जारी भएपछि अब त्यो दुवै देशको लागि अशून्य भूमि बनेको छ। नेपालको जोड अबको दिनमा फर्कनु बढी वार्तामै हुनुपर्ने ल्याएर सफलता हासिल गर्नुहुन्छ। उनले मधेशी जनतामाथि अविश्वास नगर्न आग्रह गर्दै राष्ट्रियताका पक्षमा सरकारलाई तिनको दबाव र सहयोग रहने बताए। समाजवादी पार्टीकी प्रमिला कुमारीले अतिक्रमित भूमि समेटेर नयाँ नक्शा जारी गरेकामा सरकारको समर्थन गर्दै कूटनीतिक संवाद गरेर भूमि फिर्ता ल्याउन सुझाव दिइन्।

दिएका थिए। अब कतै नेपालप्रतिको भारतीय दृष्टि फर्कनु संशययुक्त त हुँदैन भन्ने प्रश्नमा उपाध्यक्षले त्यस्तो सम्भावना न्यून भएको बताए। 'यतिखेर विश्वासको सङ्कट उत्पन्न भएका बेला त्यसो लागेको मात्र हो। नत्र चीनतर्फ त हामीभन्दा बढी त भारतीयहरू नै ढल्केका छन्। प्रविधि, उपचार वा कूटनीतिक संवादकै हेर्ने हो भने उनीहरूको अन्तर्क्रिया बढ्दै छ। अहिलेको अवस्था पूर्वपरराष्ट्रमन्त्री भेषवहादुर थापा पनि भारत-चीनबीच विद्यमान अवस्थालाई सन् १९६२ को युद्धसँग तुलना गर्न नहुने बताए। 'उतिखेर युद्ध नै थियो भने यतिखेर फगडा मात्र हो। दुई देशले नै संवादमार्फत् अवस्था मत्वर पार्न

तीन दशकपछि गोपाल गाउँ फर्के

भापा, असार ४। घर छाडेर हिँडेको करिब ३० वर्षपछि नेचासल्यान-३ का गोपाल नेपाली गाउँ फर्केका छन्। नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र नेचासल्यान गाउँपालिकाको संयुक्त प्रयासमा करिब ५० वर्षीय नेपालीलाई गाउँ ल्याइएको हो। वि.सं. २०४७तिर घर छाडेको बताउने नेपाली केही दिन अगाडि वीरगञ्ज आएपछि प्रहरीमार्फत त्यहाँको स्थानीय सरकारले क्वारेन्टिनमा राखेको थियो। क्वारेन्टाइनमा रहेकाको पहिचान गर्ने क्रममा उनले सोलुखुम्बुको नेचा घर बताएका थिए। नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको पारिवारिक सम्पर्क पुनःस्थापना केन्द्रमार्फत उनको स्थायी ठेगाना पहिचान शुरु गरिएको थियो। सामाजिक सञ्जालमार्फत उनको फोटो पोस्ट गरेपछि पहिचान भएको र १४ दिन वीरगञ्जको क्वारेन्टाइनमा बसेका नेपालीलाई जन्मस्थल नेचा ल्याइएको गाउँपालिका अध्यक्ष डुफकुमार बाँस्तोलाले

जानकारी दिए। नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा नेचाका सभापति रोहित बाँस्तोलासहितको टोलीले उनको उद्धार गरी जिल्ला ल्याएपछि मङ्गलवार गाउँपालिकाको जिम्मा लगाइएको छ। गाउँपालिकाको क्वारेन्टाइनमा १४ दिन राखेपछि मात्रै परिवारको जिम्मा लगाइने गाउँपालिकाले जनाएको छ। उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रबाट आएका नेपालीको पीसीआर र आरडीटी रिपोर्ट नेगेटिभ आएपछि अनिवार्य १४ दिन क्वारेन्टिनमा राख्ने गाउँपालिका अध्यक्ष बाँस्तोलाको भनाइ छ। गाउँघरका व्यक्तिसँगै भूपाल किराँतीको नाम लिन सक्ने गोपाल नेपालीले लामो समयपछि गाउँ आउन पाएकामा खुशी व्यक्त गरे। उनले उद्धारमा खटिने नेपाल रेडक्रस र गाउँपालिकालाई धन्यवाद व्यक्त गरे। भारतको पञ्जाबमा खेतीकिसानी गर्दै आएको बताउने नेपाली अब नेपालमै बस्ने बताउँछन्।

यस्तै वि.सं. २०७२ को महाभूकम्पको बेला सम्पर्कविहीन थुलुङ्गकोशी गाउँपालिका-५ जुवुका मीनबहादुर बस्नेत पनि परिवारको सम्पर्कमा आएका छन्। काठमाडौँ बस्दै आएका बस्नेत पाँच वर्षदेखि सम्पर्कविहीन भएको उनका भाइ धिरेन्द्रले बताए। कोरोनाका कारण हाम्रो दाजु सम्पर्कमा आउनुभयो- उनले भने- काठमाडौँको नयाँ बसपार्क क्षेत्रको एक होटलमा बसेको छु भन्ने खबर आयो, अहिले फोन सम्पर्क भइरहेको छ। कोरोनाको कारण खर्च समेत अभाव भएको र अस्वस्थ भएपछि परिवारको सम्पर्कमा आएको मीनबहादुरको भनाइ छ। लकडाउन खुलेर सहज वातावरण निर्माण भएपछि गाउँघर आउने उनले बताए। विवाह गरी बालवच्चासमेत भएका बस्नेत यो भन्दा अगाडि कहाँ कसरी बस्नुभएको थियोभन्नेबारे केही पनि खुलाउन चाहैनन्।

लडेर एक जनाको मृत्यु

सुनसरी, असार ४। सुनसरीको बराहक्षेत्र नगरपालिका-३का २३ वर्षीय शुशिल मेहेताको घरबाट लडेर मृत्यु भएको छ। बराहक्षेत्र नगरपालिका-८ चौफालामा फूलकुमारी चौधरीको घरमा टिनको

छाना लगाउने क्रममा अचानक छानाबाट लडेर घाइते भएका मेहेताको उपचारको क्रममा वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान धरानमा मृत्यु भएको इलाका प्रहरी कार्यालय महेन्द्रनगरले जनाएको छ।

खोलामा डुबेर

१३ वर्षीया बालिकाको मृत्यु

उदयपुर, असार ४। सिराहा घर भई उदयपुरको गौरी गाउँपालिका-७ गणेश अधिकारीको घरमा बस्दै आएका दुर्गाबहादुर खड्काको १३ वर्षीया छोरी नवीना खड्काको खोलामा डुबेर मृत्यु भएको छ। घर नजिकै रहेको वनाल खोलामा

नुहाउने क्रममा अचानक डुबेर मृत्यु भएको भन्ने खबर प्राप्त भएसँगै जिल्ला प्रहरी कार्यालय उदयपुरबाट प्रहरी टोली खटी गई कानूनी प्रकृया पूरा गरी थप अनुसन्धान कार्य भइरहेको उक्त कार्यालयले जनाएको छ।

जंगली च्याउ खाएर

तीन जना बिरामी

भापा, असार ४। भापाको कनकाई नगरपालिका-८मा जंगली च्याउ खाएर एकै घरका तीन जना बिरामी भएका छन्। बिरामी भएका तीनै जनाको विर्तासिटी अस्पताल विर्तामोडमा

निजको छोरा २१ वर्षीय विपिन लम्साल र १९ वर्षीय सौरव लम्साल बिरामी भएका हुन्। बिरामी भएका तीनै जनाको विर्तासिटी अस्पताल विर्तामोडमा उपचार भइरहेको छ।

जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय भापा भद्रपुर १ नं. प्रदेश, नेपाल

पुरानो जिन्सी सामानहरू लिलाम विक्री सम्बन्धी शिलबन्दी बोलपत्र आव्हानको सूचना

प्रथमपटक सूचना प्रकाशन भएको मिति २०७७।३।४

यस कार्यालयमा रहेका पुराना जिन्सी सामानहरू जे जस्तो अवस्थामा छन्, सोही अवस्थामा लिलाम विक्री गर्नुपर्ने भएकोले आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को परिच्छेद ७ र मिति २०७६।१५।७ को निर्णयानुसार लिलाम विक्री गर्न सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। इच्छुक दाताहरूले निम्न बमोजिमको शर्तहरूमा रही बोलपत्र पेश गर्न सकिने व्यवहार समेत यसै सूचना बमोजिम जानकारी गराइन्छ।

- जिन्सी सामानहरूको एकमुष्ट मूल्य र ६१६०५।- (अक्षरेपी एकसाठी हजार छ सय पाँच सयौँ मात्र) मात्र (मु.अ.कर बाहेक) कायम गरिएको छ।
- बोलपत्र साथ अध्यावधिक फर्म तथा कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र, आ.व. ०७५।७६ को कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि र निवेदन तथा वित्तिको हकमा निवेदन र नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि अनिवार्य पेश गर्नु पर्ने छ।
- यो सूचना जारी भएको मितिले १५औँ दिन भित्रमा कार्यालय समय (अर्थात् मिति २०७७।३।१८) भित्र यस कार्यालयमा सम्पर्क गरी रु. ३००।- (तीन सय मात्र) मा बोलपत्र खरिद गर्न सकिने छ। खरिद गरिएको बोलपत्रहरू सूचना जारी भएको मितिले १६ औँ दिन (अर्थात् मिति २०७७।३।१९ गते) दिनेको १:०० बजेभित्र यस कार्यालयमा दाखिला गर्नुपर्ने छ। यसरी म्याद भित्र दाखिला भएका बोलपत्रहरू सोही दिनको साँझ ३:०० बजे बोलपत्र दाताहरू वा निजको प्रतिनिधिहरूको उपस्थितिमा यस कार्यालयमा खोल्नै छ। बोलपत्रदाता वा निजको प्रतिनिधि उपस्थित नभए पनि बोलपत्र खोलि कुनै बाधा पर्ने छैन।
- बोलपत्र फारम पेश गर्दा सो बोलपत्र छाम भित्र राखी छाममा सिलछाप समेत लगाई छाम बाहिर बोलपत्र नं. बोलपत्रदाताको नाम, ठेगाना र संस्थाको हकमा संस्थाको छाप, फोन/मोबाइल नं. तथा बोलपत्रदाता वा निजको आधिकारिक प्रतिनिधिले सिलछाप समेत गरी पेश गर्नुपर्ने छ। बोलपत्र फारममा दर स्पष्ट बुझिने गरी अंक र अक्षरमा लेख्नु पर्नेछ। अंक र अक्षरको दरमा फरक पर्ने गणना अक्षरमा लेखिएको दरलाई मान्यता दिइनेछ।
- बोलपत्र दाखिला गर्ने र खोले दिन सार्वजनिक विदा परेमा सोको भोलिपल्ट उक्त कार्य हुनेछ।
- बोलपत्रसाथ बोलपत्रदाताले आफूले कबोल गरेको रकमको १० प्रतिशतका दरले हुन आउने एकमुष्ट धरौटी रकम कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय, भापाको राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, भद्रपुर स्थित धरौटी खाता नं. २२१०२०३००००००० र कार्यालय कोड नं. ०४-३६५-१३ मा रकम जम्मा गरेको सक्कलै भौद्यर शिलबन्दी बोलपत्र फारमसाथ पेश गर्नुपर्ने छ।
- रीत नपुगेको वा म्याद नाघी आएको तथा न्यूनतम मूल्य भन्दा घटी अंक भएको वा शर्त सहितको बोलपत्र उपर कुनै कार्यबाही हुने छैन।
- बोलपत्र स्वीकृत गर्ने वा आंशिक रूपमा स्वीकृत गर्ने वा अस्वीकृत गर्ने वा सूचना नै रहू भने अधिकार यस कार्यालयमा निहित रहनेछ।
- लिलाम सम्बन्धी बोलपत्र स्वीकृत भएको जानकारी दिएको मितिले ३ (तीन) दिन भित्र बोलपत्र स्वीकृत भएको बोलपत्रदाताले कबोल गरेको रकम नबढे (भ्याट सहित) जम्मा गरी सम्भौता गर्नु पर्नेछ।
- सम्भौता भएको मितिबाट ७ (सात) दिन भित्र सामानहरू उठाइ लैजानु पर्नेछ। नलगेमा १० प्रतिशत धरौटी रकम जफत हुनेछ।
- लिलाम हुने मालसामान बोलपत्र फारम उल्लेख गरिएको छ। यस सम्बन्धमा अन्य थप जानकारी चाहिएमा यस कार्यालयमा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क गर्न वा कार्यालयको फोन नं. ०२३४५५७०१५ मा सम्पर्क गर्न सकिने छ।
- यस सूचनामा उल्लेख नभएका कुराहरू आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५, नियमावली २०६४ र प्रवर्तित ऐन तथा कानून बमोजिम हुनेछ।

बिर्तामोड नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बिर्तामोड, भापा प्रदेश नं. १ नेपाल

कोरोनाको संक्रमणबाट बाँच्न सचेतना अपनाऔं

- साथीभाइसँग हात नमिलाऔं, त्यसको सट्टा नमस्कार गरौं।
- साबुन पानीले पटक-पटक हात धुऔं
- कसैसँग अंकमाल नगरौं, ज्वरो-खोकी लागेको मान्छेसँग नसुतौं
- अनावश्यक भीडभाडमा नजाऔं
- श्याल ढोका बन्द गरेर सानो कोठामा धेरैजना नबसौं।
- जंगली जनावरलाई नछुऔं, बिरामी घरपालुवा जनावरको पनि सम्पर्कमा नजाऔं।
- सर्जिकल मास्कको प्रयोग गरौं, कपडाको मास्कले प्रदूषण मात्रै रोक्छ।
- कोरोनाको बिरामी भेट्न जान लागेको हो भने एन-९५ मास्क नै लगाउनुपर्छ।
- खोकी, ज्वरो र श्वास फेर्न गाह्रो भएको छ भने चेक गर्न जाऔं।

बिर्तामोड नगरपालिका

सेफ्टी ट्याड्की सफा गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोला।

भापा सेफ्टी ट्याड्की तथा ढल सरसफाई

वित्तमोड, भापा

सम्पर्क राजकुमार श्रेष्ठ

९८४२६३४६२० / ९८०६०१०४९० / ०२३-५४४३४५ अफिस सम्पर्क- ०२३-५४६००५

भापाको सबैभन्दा ठूलो ब्याकम सिरस्टमको ट्याकीबाट सफाई गरिन्छ।
मोबाइल: ९८४२६३४६००५

बिर्ता (सेफ्टी तथा ढल सफाई)

बिर्तामोड, भापा

मुपाल बुदाथोकी
023-545402
9825952677
9825952680

सेफ्टी तथा ढल सफाई गर्न परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।

फुर्सदमा पछुताउनु राम्रो हुन्छ

कोरोना भाइरसले पकड बिस्तार गरिरहेको बेला प्रदेश नम्बर १ का सामाजिक मन्त्री जीवन घिमिरेले यो प्रदेशलाई कोरोनामुक्त प्रदेश घोषणा गर्ने बताएका छन्। मेची नगरपालिकामा भएको होलिडिड सेन्टर र क्वारेन्टिनको निरीक्षण गर्न आएका उनले अन्य प्रदेशको तुलनामा कोरोना प्रभाव कम रहेकाले यस्तो घोषणा गर्न लागेको दाबी गरे। प्रदेशका अन्य जिल्ला सरह कारोना भाइरसले भ्रष्टाचारका प्रायः सबै पालिकाहरूलाई छोएको छ। प्रदेशभित्रका सबै जिल्लामा समेत यसले उपस्थिति जनाइसकेको छ। शुर्मा उदयपुर यस प्रदेशको सर्वाधिक प्रभावित जिल्ला थियो भने पछिल्लो समयमा भ्रष्टाचारको कचनकवल गाउँपालिकामा संक्रमण बढी देखिएको छ। अझै परीक्षण गर्न बाँकी रहेको र घर आउनेक्रम जारी रहेकाले नियन्त्रित नै रहेको भन्न सकिने अवस्था छैन र होइन पनि।

कोरोना असरका कारण रोजगारी गुमाएका लाखौं नेपाली युवा भारतबाट जसोतसो आए। खाडी लगायत तेस्रो मुलुकबाट सजिलै आउन सकिने अवस्था छैन। हवाईमार्गबाट आउनुपर्ने कारणले र त्यसको बेगलै प्रक्रिया पूरा गर्नु पर्दा आगमन व्यवस्थित नै हुन्छ। उताबाट आउँदा कोरोना परीक्षण अनिवार्य भएकोले जोखिम पनि कम हुन सक्छ। तर, परीक्षण हो खोप होइन भनेर मान्ने हो भने अनियन्त्रित आगमन र आवागमन केही समयका लागि जोखिमपूर्ण नै रहन्छ। सरकारको तर्फबाट महामारी रोकथाम, उपचार र नियन्त्रणका लागि गठित उच्चस्तरीय संयन्त्र विवादमै बित्यो। लकडाउन गरेर रोकथामको प्रयास त गरियो तर अन्य आवश्यक तयारी गरिएन। जसका कारण निम्न वर्गीय जनताले आफूलाई असुरक्षित महसूस गरे। भोकका कारण पछिल्लो समय लकडाउन उल्लंघन गर्नेहरू बढ्दै गएपछि मोडालिटी बदलियो तर संक्रमण पुष्टि हुनेक्रम ब्यापक भइरहेको छ।

भ्रष्टाचार चेतनाका हिसाबले अघि नै छ। यसकारण पनि हुन सक्छ यहाँ कोरोना भाइरसको संक्रमण भयावह छैन। अझ अर्को कारण हुनसक्छ घेरौं भ्रष्टाचारी युवा भारतमाभन्दा खाडी मुलुकमा छन् र ती आउन पाएका छैनन्। भारतबाट आएकाहरू क्वारेन्टाइनमा बसेका कारणले कोरोना भाइरसले संक्रमणको रूप लिन सकेन। प्रदेशमा वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान धरान र कोशी अस्पताल बिराटनगरमा कोरोनाको उपचार भइरहेकोमा अब मेची अस्पतालको स्तरोन्नति हुने भएकाले स्वास्थ्य अनुसार संक्रमण समुदायमा पुगेको छैन। त्यसैले अन्यको तुलनामा १ नम्बर प्रदेश महामारीको भयावहताबाट मुक्त मान्न सकिन्छ। तर, कोरोनामुक्त घोषणा गरिहाल्नुपर्ने हतारो चाहिँ खुल्ला दिसामुक्त घोषणा जस्तै हुनसक्छ। हतारको निर्णयले फुर्सदमा पछुताउनुभन्दा कोरोनाको असरबाट जोगाउने तर्फ लाग्नु बुद्धिमानी हुन सक्छ।

कोरोना महाव्याधीको अन्त्य कहिले ?

हरिनोब अधिकारी

प्रत्येक विपदासँग सम्भावित सुनौलो भविष्य पनि गाँसिएर आउँछ भन्ने चलन छ। अहिले नेपालसँग विश्वभर कोरोनाको विपदा बैसमा छ। कोरोना विपदासँगै नेपालको गुमेको जमिन र अडानसहितको अस्मिता फिर्ता हुन लागेको छ। भारत र चीनका बीचमा भएको व्यापार सम्झौताका लागि २०१५ मा तत्कालीन प्रधानमन्त्री सुशील कोइरालाले लिएको अडान र चीन तथा भारतलाई दिएको स्पष्ट अडानसहितको कूटनीतिक नोटले नेपाली कांग्रेस भारत र चीन दुबैको खराब सम्बन्धको विन्दुबाट ऋणायक अवस्था अझै छ। स्वयम् कोइरालालाई दुबै देशले राजकीय भ्रमणमा बोलाएनन् जुन कुरालाई कोइरालाले राष्ट्रियताका लागि त्यो अवसरलाई वास्ता गर्नुभएको थिएन। अहिले नेपालले सार्वजनिक गरेको नक्सा र अडानका लागि खुट्टा कमाउनुपर्ने कुरा छैन। हामीसँग प्रशस्त प्रमाण छन्।

सबैभन्दा ठूलो प्रमाण बृहत भूमिलाई अंग्रेजले छल गरेर सुगौली सन्धीमाफर्तु लगेको जमिन र त्यहाँका बासिन्दा हुन् जो अझै नेपाली भारतीयका रूपमा बाँचेका छन्। अंग्रेजसँगै कुरा गर्दा त भारत पाकिस्तान र बाङ्लादेशका रूपमा विभाजित भइसकेको छ र ती जमिन भारतले जोगाउन सकेको छैन। अनि किन नेपाली जमिनको बढी वास्ता ? नेपाल सानो देखेर हेपेको हो भने आजको संसारमा युद्ध हतियारले मात्र लडिँदैन र एकतर्फी निर्णयले मात्र समस्या समाधान हुँदैन भन्ने कुरा भारतले जति कसले पो बुझेको होला। यसबारेमा भारतका महानवाणीहरू नै हामीले दोहोर्‍याउने हो जस्तो कि हाम्रा प्रधानमन्त्रीले संसदमा सत्यमेव जयते कि सिँहमेव जयते भनेर भारतकै आप्तवाक्यलाई उनीहरूकै समक्ष प्रस्तुत गर्नुभएको छ।

लकडाउनभित्रै धेरै कुरा भएको छ नेपालमा। यही लकडाउनका बीचमा नै विवादास्पद अर्धदेशहरू आए दल सम्बन्धी र संवैधानिक परिषद सम्बन्धी। ती लकडाउनकै बीचमा लकडाउन भए। राष्ट्रपति महोदयाले जसरी नेपाल सरकारको सिफारिसमा जारी गर्नुभएको थियो, त्यसैगरी सरकारको सिफारिसमा नै फिर्ता लिनुभयो। सरकारीभित्रका मन्त्री, नेकपाको आन्तरिक विरोध र प्रतिपक्षीको कडा विरोधका कारणले फिर्ता लिनु पर्‍यो। ती अर्धदेशका पक्षमा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले नीति तथा कार्यक्रमका बारेमा उठेका प्रश्नहरूको जबाफ दिँदा संवैधानिक आयोगहरूको गठनमा भएको ढिलाइका समाधानका बारेमा ल्याएको अर्धदेश फिर्ता गर्नुपर्ने कुरा दोहोर्‍याउनु भएको थियो। अर्थात् ती अर्धदेशहरू पनि

लकडाउनकै परिणाम थिए कि ? अनि दुई जना प्रतिनिधि सभाका सांसदहरू र पूर्व प्रहरी महानिरीक्षक समेतको लकडाउनमा देखिएको गतिशीलता अनि दुनियाँ घरबाट निस्कन नपाउने बेलामा उहाँहरू सिन्धुलीको बाटो हुँदै महोत्तरी पुगेर फेरि राजधानीमै आउने पुरुषार्थलाई पनि लकडाउनकै परिणाम मान्न बाध्य भएका छौं।

अझ त्यो भन्दा पनि बढी त नेपालले आफ्नो हराएको नक्सा फेरि पाएको छ। पूर्वाञ्चलको कमाईलाई जोगाउन कति सकेका छौं होला, तर अझै त्यो सम्पत्तिले हामीलाई फर्का फर्का आउनेक्रम जारी देखिएको छ। अर्थात् लकडाउनमै हामी अब आफ्नो जमिनको लेखाजोखा गर्न तमिसिएका छौं। अचम्म त यसले पनि लाम्यो कि बाटो बनेको कुरा भारतीय रक्षामन्त्री राजनाथ सिंहले विश्वलाई वेभिनारबाट जानकारी नदिएका भए हामीले चाहिँ त्यो बाटोका बारेमा कहिले थाहा पाउने थियौं होला ? अनि कात्तिकमा भारतले नेपाललाई नसोधी, छलफल नै नगरी नेपाली भूमिलाई आफ्नो पाउँ एकतर्फी नक्सा छापेर सार्वजनिक गर्दा हाम्रो विरोधको वास्ता नगर्ने अनि

भयो र अहिले केही खुकुलो भएको छ। नेपालमा करिब सात हजारभन्दा बढी मानिसहरूमा कोभिड-१९ को संक्रमण देखिएको छ जसमा २१ जनाभन्दा बढी व्यक्तिहरूको अमूल्य जीवनलाई त्यही अदृश्य भाइरसले अन्त्य गरेको छ। विश्व स्वास्थ्य संगठनले भने यो कोभिड-१९ लामो अवधिसम्म रहिरहने अनुमान गर्न थालेको छ किनभने २० मेका दिन सबैभन्दा बढी संक्रमित संसारमा देखिएको तथ्याङ्क देखिएको डरलाग्दो चित्र प्रस्तुत गरेको छ।

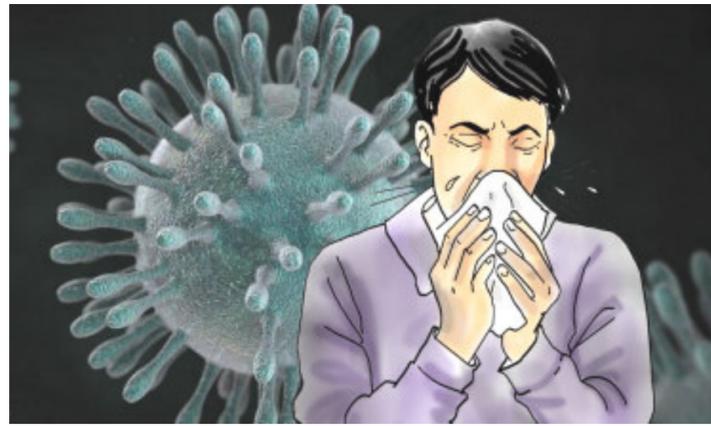
कोभिड-१९ अर्थात् नोभल कारोना भाइरस जुनचाहिँ सन् २०१९को अन्त्यतिर चीनको वुहानमा देखियो, चीनमा विषाणुको संक्रमण शुरु भयो र अहिले संसारभर फैलिएको छ। संसारका कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) बाट मृत्यु हुने व्यक्तिको संख्या चार लाख ५१ हजार चार सय ३९ पुगेको छ। साथै यस संक्रमणबाट विश्वभर ८४ लाख ७ हजार तीन सय ७३ जना संक्रमित भएको विश्व स्वास्थ्य संगठन (डब्ल्युएचओ)ले जनाएको छ। त्यस्तै मानिसहरू मरेको मात्र भनेको छैन तथ्याङ्कले, संक्रमणलाई जितेर भएकाहरूको संख्या

अर्थविद् तथा मनोविद्हरू।

विकासविद्हरूले पनि मानवीय विकासको कुन तहमा हामी छौं भनेर भन्न नसकिने बताउन थालेका छन् किनभने पाँच महिनासम्म न त ओखतीको कुनै आविष्कार हुन सकेको छ, न कुनै सुरक्षाको प्रवन्ध गर्न सकिएको छ। साबुनले हात धुने, स्थानिटाइजरको प्रयोग गर्ने, सफासुपुष्प रहने जस्ता सधैंका लागि आवश्यक पूर्वाधारको कुराले कोरोनाको कुनै कमी हुन सकेन। कतै कुनै लक्षण बिना नै कोरोना संक्रमण भनिएको छ र कतै भने कतै अझैसम्म रोग संक्रमित हो कि होइन भनेर परीक्षण हुन सकेको अवस्था छैन। सबैभन्दा विकसित देशहरूको त्यो हालत छ भने अविकसित तथा विकासोन्मुख देशहरूको के कुरा गर्ने ? त्यहाँ त जति बाँचेका छन् र असंक्रमित छन्, ती सबै भगवान भरोसा नै देखिएको छ।

साँच्चै भन्ने हो भने कोरोनाको उद्गमस्थलका वारेमा नै विवाद छ र विश्वका एक सय २४ प्रजातान्त्रिक राष्ट्रहरूले यसको स्वतन्त्र अनुसन्धान गर्नका लागि विश्व स्वास्थ्य संगठनलाई अनुरोध गरिसकेका छन्। यसमा शंकाको सुई चाहिँ चीनको भाइरस प्रयोगशालाको उपज हो र चीनले जैविक हतियारको रूपमा विकसित गर्न लागेको भाइरस चुहिएर यो सर्वनाश गराएको भन्नेतिर इंगित छ जसलाई चीनले अस्वीकार गरेको भए पनि नोबेल पुरस्कार प्राप्त वैज्ञानिकहरू समेत यस प्रश्नमा विभाजित देखिएका छन्। कतिपय वैज्ञानिकहरूले दाबाका साथ भन्न थालेकाले नै अस्ट्रेलियाको नेतृत्वमा अनुसन्धानका लागि संयुक्त राष्ट्रसंघलाई समेत गुहारेको पाइन्छ। यो सबै विश्व नै लकडाउनमा हुँदै भएका छन्। आखिर लकडाउनमा पनि विश्व जुर्मुराएको देखिन्छ।

प्रत्येक सरकारले लकडाउनलाई प्रेसको मुख थुन्ने अवसरको रूपमा लिन लागेको देखिन्छ। एकदलीय र अप्रजातान्त्रिक निरंकुश शासनमा त यो छँदै थियो। तर, अमेरिका, भारत, नेपाल जस्ता मुलुकमा पनि प्रेसलाई कुनै न कुनै बहानामा नियन्त्रण गर्ने जुन प्रक्रिया अघि बढाएको देखिन्छ, त्यसको निन्दा गर्नु पर्छ। खोइ अहिले किन हो, संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका निकाय तथा विभागहरूको समन्वय र सक्रियता देखिएन कोरोना महाव्याधीमा। मात्र रमिते र नदीले खेत वस्ती कटान गर्दा छेउमा बसेर रमितता हेर्ने बटुवा जस्तै। सायद कोरोना महाव्याधिपछि संयुक्त राष्ट्रसंघ, यसका शक्ति निशेषाधिकार प्राप्त शक्ति राष्ट्रहरू र विश्व स्वास्थ्य संगठन, विश्व बैंकहरूको विश्वका सबै राष्ट्रहरूप्रति अमान्य व्यवहार र महाविपदाको देखिएको किंकर्तव्यविमूढताका वारेमा पक्कै नयाँ संरचनाका बारेमा आवाज उठ्ला। आवाज उठ्ने पनि पर्छ। इमेज

अहिले नेपालले सुगौली सन्धीको आधारमा आफ्नो नक्सा तयार पार्दा भारतले नेपालले भारतसँग छलफल नगरी एकतर्फीरूपमा नक्सा सार्वजनिक गरेको भनेर त्यो नक्सा मान्य नहुने भन्दा हौंसो उठ्दो लाग्यो। त्यही काम आफूले गर्दा ठीक अनि नेपालले आफ्नो मिचिएको जमिनका बारेमा आफ्नो नक्सा सार्वजनिक गर्दा के को विरोध ? तर त्यो पनि भारत र नेपालमा कडा लकडाउनका बीचमा नै सम्भव भएको छ।

संसार लकडाउनमा छ, हामी नेपाली पनि चैत्र ११ देखि लकडाउनमा छौं। यो लकडाउन हालको अवस्थामा जेट ३२ गतेसम्मका लागि विस्तारित

पनि उच्च छ। एकातिर भयावह अवस्था कहिलेसम्म रहने भन्ने चिन्ता छ विश्वभर भने अर्कोतिर वैश्विक परिस्थितिमा नयाँ नयाँ आयामको अपेक्षा गर्न थालिएको छ। विश्व नै हाहाकार भएको बेलामा एकले अर्कालाई सहयोग गर्नुपर्ने बेला हो। बाँच्नका लागि अति आवश्यक तत्व भनेको गाँस, बास र कपास नै हो। स्वास्थ्यको हेरचाह र अधिकार मानवीय अधिकार हो विश्वमा। हुनेले नहुनेलाई सहयोग गरेर मानवमात्रको बाँच्न पाउने नैसर्गिक अधिकार जोगार्नुपर्ने माग संसारभर उठेको छ। यो कोरोना कहरले वैश्विक परिस्थितिमा नयाँ आयाम आउने भविष्यवाणी गर्न थालेका छन्

स्वास्थ्यकर्मीलाई नजिरकाऔं !

सुरेश बहतिवडा

उनी त केवल टैविनकल पर्सनका रूपमा उच्च मनोबलका साथ सुरक्षित रहेर बिरामी हुन नदिन र बिरामी भएमा उसको सुरक्षा गर्नु, स्याम्पल कलेक्सन र परिक्षणमा व्यस्त रहनुछन्।

चिकित्सक माथि आक्रमण गर्नेलाई पक्राउ गरिए सँगै १४ दिनदेखिको चिकित्सकहरूको असन्तुष्टि केही मत्थर भएको समाचार आएका थिए। नर्सिङ पेसाकी एक स्वास्थ्यकर्मी प्रसूति गुहामै उपचार नपाएर रोएको समाचार समेत भाइरल भयो। फेरि आरडीटी पोर्जेटीभ आयो भन्दै स्वास्थ्य प्राविधिक कुटियो रे भनिँदैछ भने कतै स्वास्थ्य क्षेत्रमा भत्ता कटौती र सामग्री अभावको गुनासो नसुनिएको आरोप छ।

अहिलेको अवस्थामा बिज्ञापित निकायले नै पर्ने, ध्यानाकर्षण गर्न नियमित काम नचाहेर पनि रोक्नु नै पर्ने अनि हामीलाई सुरक्षा देउ भनेर हारगुहार गर्नेपर्ने अवस्था आउनु भनेको दण्डहिन्ताको पायकाटादेखि स्वास्थ्यकर्मी डराएका हुन भनेर बुझ्न सकिन्छ। केही दिनअघि पूर्वी जिल्लामा स्वास्थ्यकर्मीहरूका संघ-संगठनहरूको संयुक्त विज्ञापित देखेर पनि असुरक्षित स्वास्थ्य संरचनाको अवस्था बुझ्न सकिन्छ। गुणस्तरयुक्त सुरक्षा सामग्रीको अभावमा असुरक्षित बनिरहेका स्वास्थ्य प्राविधिकहरू को पीडा एकातिर रहिरहेको नै छ।

अर्कोतिर अग्रभाग मा रहेर काम गरेका, ज्यानको प्रवाह नगरी बिरामीको सेवामा खटेका, समुदायमा

आफ्नो परिवार थुलेर तर बिरामीलाई आफ्नो परिवारका नै सदस्य सम्झिँदै क्वारेन्टाइन र आईसोलेसनमा खटिरहेका भनेर सरकारले प्रशंसा मात्र गरिरहेको छ। फेरि स्वास्थ्यकर्मीलाई त्यही समुदायका केही उदण्ड र उल्लूखल तत्वहरूले विभिन्न बहानामा प्रहार गर्दा यस्ता स्वास्थ्यकर्मी, चिकित्सक अनि

सम्पूर्ण टिमकै मनोबल गिँदैछ भनेर बुझ्न जरुरी छ केही नबुझे भई गर्नेहरूले। उपाय सोधिन्छ सरुवा रोगको रोकथामको तिनै स्वास्थ्यकर्मीलाई जनप्रतिनिधिको भेलामा विभिन्न तरिकाहरू अपनाउँदै प्रशंसा गरिन्छ र भोलि त्यही समूहका असन्तुष्टले फण्डा बनाउँदै तिनै स्वास्थ्यकर्मीलाई अचानो बनाइन्छ

सामाजिक सञ्जालमा। सेल्फ क्वारेन्टाइनमा बस्नेलाई कार्यक्रमको लोभो अंकित भण्डा घरमा राख्ने, लक्षणाविहीनलाई घर पठाउने, रिपोर्ट नेगेटिभ आएकालाई घर पठाउने, क्वारेन्टाइनमा फुटबल, भलिबल, लुडो, चेस खेल्न दिने जस्ता निर्णयहरू कतिपय परामर्षमा नगरी पनि स्वास्थ्यकर्मीलाई नै विवादमा पार्ने गरेको देखिन्छ। यहाँ प्रशंसा र प्रोत्साहनले हौसिएका स्वास्थ्यकर्मीहरू कतै एउटा अगाडिको हातमा फूल अनि अर्को पछाडिको हातमा छुरा लिएर त व्यवहार भएको छैन भने शंका हुनु स्वभाविक हो।

यहाँ सुरक्षा सुनिश्चिता, कोरोना नियन्त्रण र रोकथाम स्वास्थ्यकर्मीको मात्र होइन सामाजिक उत्तराधिकार समुदायका सदस्यको रहन्छ भनेर बुझ्न जरुरी छ। परीक्षण र त्यस सम्बन्धी व्यवस्थापन, क्वारेन्टाइनमा अनुशासन पालना र उचित व्यवस्थापनमा निर्वाचित जनप्रतिनिधि, व्यापारी, सामाजिक अभियान्ता, सुरक्षाकर्मीको विशेष भूमिका रहन्छ न कि स्वास्थ्यकर्मीको। उनी त केवल टैविनकल पर्सनका रूपमा उच्च मनोबलका साथ सुरक्षित रहेर बिरामी हुन नदिन र बिरामी भएमा उसको सुरक्षा गर्नु, स्याम्पल कलेक्सन र परिक्षणमा व्यस्त रहनुछन्। सेतो, खैरो, रातो, पहेंलो खालको फरक लुगा लगाउनु उसको सुरक्षा कवच हो उ त्यहाँको टिम लिडर होइन। सबै पीपीई लगाउने त्यहाँका सञ्चालक हुँदैनन् त्यसकारण उसलाई नै फरक देखेर प्रहार गर्ने जिस्काउने, थर्काउने, गाँस बासको दोष देखाउने गर्नुभन्दा सहयोग गरौं। परिक्षण दायरा बढी रहँदा विभिन्न बहानामा अवरोध गर्दै चिकित्सक स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई जिस्काएर होइन सहकार्य र सहयोग गर्दै यो महामारीमा लड्न जरुरी छ।

आफ्नै नातापर्नेबाट महिला तथा बालिका असुरक्षित

लक्ष्मी उप्रेती

काँकरभिट्टा, असार ४। लकडाउनको अवधिमा इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टा मातहतका क्षेत्रमा छ वटा भन्दा बढी महिला हिंसाका घटना भएका छन्।

हिंसामा पर्नेमा प्रायः नाबालिका रहेका छन्। १४ वर्षदेखि १७ वर्ष उमेर समूहका बालिकाहरु यसको सिकार हुने गरेको घटनाले देखाएको छ।

इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टाले दिएको जानकारी अनुसार जबरजस्ती करणीका तीन वटा जबरजस्ती करणी उद्योग, बाल्यौन दुरुपयोग, अप्राकृतिक मैथुन तथा बालिका जिस्काएको एक/एक वटा मुद्दा अघिल्लो वर्षको चैत ११ गतेदेखि हालसम्म दर्ता भएका छन्।

आफ्नैबाट पनि घरमा महिला तथा बालिकाहरु असुरक्षित हुने गरेको घटनाले देखाएको छ। धेरै घटनामा नातामा आफन्त पर्ने संलग्न छन्। प्रहरीका अनुसार नातामा भिनाजुपर्ने भापा मेचीनगर-८ का एक ३२ वर्षीय माथि आफ्नै १४ वर्षकी सालीलाई जबरजस्ती करणी गरेको उजुरी परेको छ।

ती व्यक्तिहरु बालिकाका दाजुले इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टामा लिखित जाहेरी दिएपछि उनलाई तत्काल प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएर आवश्यक अनुसन्धान थालेको कार्यालयले जनाएको छ। मेचीनगर-७ मदनवस्तीका २० वर्षीय एक पुरुष समेत जबरजस्ती करणीको आरोपमा पक्राउ परेका छन्। उनीविरुद्ध १७

वर्षकी बालिकालाई जबरजस्ती करणी गरेको जाहेरी परेपछि प्रहरीले पक्राउ गरेको हो। मेचीनगर-६ का सोही उमेरका एक व्यक्ति १७ वर्षकी बालिकामाथि जबरजस्ती करणी गरेको आरोपमा पक्राउ परेका छन्। मेचीनगर-४ का एक ४० वर्षीय व्यक्ति १३ वर्षकी बालिकालाई जिस्काएको तथा मेचीनगर-४ का १७ वर्षीय बालकले आठ वर्षीया बालिकालाई यौन दुरुपयोग गरेको आरोपमा पक्राउ परेको कार्यालयले जनाएको छ।

पक्राउ परेका सबैलाई कसुर अनुसारको मुद्दा दर्ता गरी भापा जिल्ला अदालतबाट म्याद थप गरी आवश्यक प्रक्रिया अघि बढाइएको प्रहरीले जनाएको छ। इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टाले मेचीनगर नगरपालिकाका १५ वटै तथा बुद्धशान्ति गाउँपालिकाको १ देखि ७ नम्बर वडासम्म निगरानी गनुपर्ने प्रहरी नायब उरीक्षक राजेन्द्र पोखरेलले जानकारी दिए।

इलामका चिया किसान आन्दोलित

इलाम, असार ४। 'सदावहार' जस्तो चलने इलामको चिया आन्दोलन यस वर्ष पनि शुरू भएको छ।

उद्योगीले हरियो चियापत्तीको मूल्य उचित नभएको भन्दै किसान आन्दोलित भएका हुन्। उद्योगीले विभिन्न बाहना बनाउँदै कम मूल्य दिएको र नगरपालिकाले बनाएको चियाको मूल्यको मापदण्ड अनुसार पनि लागत नदिएको किसानको गुनासो छ। उद्योगले हरियोपत्तीमा लागत नै नउठ्नेखालको मूल्य कायम गरेपछि किसान संघर्षका लागि एकजुट हुन बाध्य भएका हुन्।

किसानले उत्पादन गरेको हरियोपत्तीको मूल्य सधैं उद्योगीले निर्धारण गरिदिने भएकाले आफूहरु मारमा परेको किसान बताउँछन्। उद्योगमा हरियोपत्ती बेच्न नपाए आफूहरुको वर्षभरको आम्दानी गुम्ने भएकाले किसान पनि उद्योगीले तोकेको मूल्यमा आफ्नो उत्पादन बेच्न बाध्य छन्। तर, यो वर्ष चाँहिँ सूर्योदय नगरपालिकाले दुई वर्ष अघि तोकिएको हरियोपत्तीको न्यूनतम समर्थन मूल्यसमेत उद्योगीले उल्लंघन गरेपछि किसान संगठित भएर संघर्ष गर्ने निर्णयमा पुगेका हुन्।

किसानले नगरको वडा ८, १० र ११ मा 'हरियो चिया उत्पादक कृषक सरोकार समिति' गठन गरिसकेका छन्। चिया उत्पादन हुने नगरका सबै वडा र नगरस्तरको

समेत समिति गठन गर्ने तयारी छ। समितिको वडा १० का अध्यक्ष बालकुमार भण्डारीले केही दिनभित्र नगरस्तरीय समिति समेत गठन हुने बताए। उनले सधैं किसान हरेपने भएकाले अब संगठित रूपमा आवाज उठाउन आवश्यक भएकाले नगरपालिकाभर संघर्षका लागि समिति गठन भइरहेको जनाए।

उद्योगले नगरले तोकेको न्यूनतम समर्थन मूल्य कार्यान्वयन नगरेको भन्दै नगरका किसानले नगरपालिकामा छुट्टै ज्ञापनपत्र समेत बुझाएका छन्। किसानले नगरले लागू गरेको गुणस्तरीय चिया उत्पादन मापदण्ड कार्यान्वयन कार्यविधि-२०७५ पूर्णरूपमा

कार्यान्वयन गर्न, पहिलो चरणमा टिपेर उद्योगमा पुऱ्याएको हरियोपत्तीको मूल्य दिलाइदिने पहल गर्न, लकडाउनका कारण पीडित बनेका किसानलाई राहत उपलब्ध गराउन माग गरेका छन्।

न्यूनतम समर्थन मूल्यले हरियोपत्तीको बजार नियन्त्रण गरेकाले आन्तरिक र भारतीय बजार समेत खुला गर्न तथा चियाको उत्पादन, मूल्यबारे वारम्बार आइरहने समस्याको दीर्घकालीन समाधान गर्न पनि किसानको माग छ। नगरको कार्यविधिले हरियोपत्तीको न्यूनतम समर्थन मूल्य प्रतिकिलो रु. ४० तोकिएको छ, तर यहाँका उद्योगले

किसानलाई प्रतिकिलो रु. २० देखि ३० मात्र दिनेगरेका छन्। सूर्योदय ट्री प्रोड्यूसर्स एसोसिएशनमा आबद्ध ६२ उद्योग मध्ये धेरैले किसानको चियाको मूल्य भुक्तान गर्न बाँकी छ। केही उद्योगले प्रतिकिलो रु. २० देखि ३० प्रतिकिलोको मूल्य नै सार्वजनिक गरेका छन्। कतिपय उद्योगले रु. २० देखि ३० कै मूल्य भुक्तान गरिरहेका छन्। हरियोपत्तीको दाम भुक्तान गर्न बाँकी केही उद्योगले चाँहिँ 'समस्या समाधान भएपछि मात्रै भुक्तान गर्ने' भन्दै भुक्तानी रोकेका छन्।

नगरपालिकाका प्रमुख रणबहादुर राईले चिया किसानलाई आफ्नो उत्पादन बेच्नेपने बाध्यता भएकाले पनि कम मूल्यमा बेच्नुपरेका बेला नगरले कार्यविधि ल्याएको बताए। 'नगरपालिकाले चिया तथा कफी विकास बोर्ड, उद्योगी, किसान लगायत कै सहभागिता र सल्लाहमा चियाको न्यूनतम समर्थन मूल्य निर्धारण गरेको हो' -उनले भने- 'त्यही कार्यविधि अहिले चिया किसान र उद्योगी दुवैको निम्ति उपयोगी छ।' उद्योगीले भने राज्यले कच्चा पदार्थको समर्थन मूल्य तोक्दा तयारी वस्तुको पनि विक्री समर्थन मूल्य तोक्नुपर्ने माग गरेका छन्। तोकिएको समर्थन विक्री मूल्यमा विक्री नभए राज्यले नै खरिद गरी दुवै पक्षलाई न्याय दिलाउनुपर्ने उनीहरुको माग छ।

स्थानीय तहका दलित जनप्रतिनिधि संगठित

अध्यक्ष : टिकाराम मंग्रान्ती

भैलाले मेचीनगरका कार्यपालिका सदस्य टिकाराम मंग्रान्तीको अध्यक्षतामा स्थानीय तह दलित जनप्रतिनिधि मञ्च गठन गरिएको छ।

भापा, असार ४। भापाका स्थानीय तहका दलित जनप्रतिनिधि संगठित भएका छन्। विर्तामोडमा सम्पन्न जिल्लाभरिका दलित जनप्रतिनिधिको

मञ्चको उपाध्यक्षमा हर्कमाया विक, सचिवमा सागर पोतेल, सहसचिवमा योगेश परियार, कोषाध्यक्षमा मीना सिन्धेरी र सदस्यमा निरु परियार, निता घतानी, रोहित तोलाङ्गी, चन्द्रकला विक, देवेन्द्र दर्नाल, रमेश तिखत्री र शर्मिला विक रहेका छन्।

सो मञ्चले स्थानीय तहहरुमा दलितमैत्री कार्यक्रम निर्माणसँगै समुदायको उत्थानका लागि काम गर्ने उद्दीष्टित अधिकार मञ्च नेपालका अध्यक्ष सागर पोतेलले जानकारी दिए। उल्लिखित अधिकार मञ्च भापाले स्थानीय तहका दलित कार्यपालिका सदस्यसँग आयोजना गरेको योजना तर्जुमा सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमकाबीच उक्त समिति गठन गरिएको हो।

अवैध सामान बरामद

भापा, असार ४। भापाको मेचीनगर नगरपालिका-७ गैरीगाउँबाट तीन लाख ५६ हजार रुपैयाँ बराबरको अवैध सामान बरामद भएको छ। इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टाबाट खटिएको प्रहरीको टोलीले अवैधरूपमा भारतबाट नेपालतर्फ ल्याउँदै गरेको मोबाइलको एलसीडी, लोरियल जेल र सुतीजन्य वस्तुहरु गरी उक्त मूल्य बराबरको अवैध सामान बरामद गरेको हो।

अवैधरूपमा बरामद भएको सामान आवश्यक कारवाहीको लागि मेची भन्सार कार्यालय बुझाइने उक्त कार्यालयले जनाएको छ।

अर्जुनधारा यातायात प्रा. लि.द्वारा सञ्चालित भापाको बिर्तामोडदेखि पाँचथरको रतिसम्मको दैनिक आरामदायी यात्राको लागि हामीलाई सम्मनजुहोस्।

दानावारी महामाई लारुम्बा रतिसम्म गाडी छुट्टै समय:
बिहान : ७:३०, ८:३०, ९:१५, १०:१५, ११:१५, १२:१५, बेलुका : ०२:१५ दानावारीसम्म। ०२:४५ सानो बसुसम्म।
बिर्तामोडबाट रतिसम्म जाने गाडी नम्बरहरुः
मेपज ५६४, मेपज ७७९९, मेपज ५४६, मेपज ६२५, मेपज ३०७, मेपज ४१७
काठमाडौं इन्चार्ज रातिसम्म नठहराउने।
बिर्तामोडबाट दानावारी : ९८४२६३१५२ सीताराम आचार्य (काका)
बिर्तामोडबाट रति : ९८५१९९०४४ वीरेन्द्र राई

बिना अपरेशन सफल उपचार

दवा एवम् अनुभवी डाक्टरहरुद्वारा दैनिक चेकजाँच तथा सफल उपचार।
उपचार हुने समस्याहरुः
- कम्मर, गर्दन दुख्ने, घुडा दुख्ने, नसा च्यापिएको, शरीर कमजोरमाउने
- बाइराइड, कोलेस्ट्रॉल, ग्याष्ट्रिक, कब्जियत
- पायलस, फिस्तर, फिस्टुला, पित्तल, सुगर, शिश्न
- खोकी, जण्डिस, छातीको दाग, मृगौलाको पत्थरी, एलर्जी, डण्ड्रीफोर
- महिला तथा पुरुषका गुप्त रोगहरु, माइग्रेन, अलिया, प्रोस्टेट
- बाघ युक्तिसिड, कुम जाप भएको
- प्यारालाइसिस, मुञ्च बाधिएको आदि।

बिर्ता आयुर्वेद एण्ड फिजियोथेरापी सेन्टर
(अष्टाङ आयुर्वेद फार्मसी) अदुवा खोला पुल पश्चिम हाडको दक्षिण पट्टी बिर्तामोड-४, भापा
फोन नं ०२३-५४५१६६/९८०६००३१३/९८४२७१६५८८

बिर्तामोड नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बिर्तामोड, भापा प्रदेश नं. १ नेपाल

कोरोनाको संक्रमणबाट बाँच्न सचेतना अपनाऔं

- साथीभाइसँग हात नमिलाऔं, त्यसको सट्टा नमस्कार गरौं।
- साबुन पानीले पटक-पटक हात धुऔं।
- कसैसँग अकमाल नगरौं, ज्वरो-खोकी लागेको मान्छेसँग नसुतौं।
- अनावश्यक भीडभाडमा नजाऔं।
- श्याल ढोका बन्द गरेर सानो कोठामा धेरैजना नबसौं।
- जंगली जनावरलाई नछुऔं, बिरामी घरपालुवा जनावरको पनि सम्पर्कमा नजाऔं।
- सर्जिकल मास्कको प्रयोग गरौं, कपडाको मास्कले प्रदूषण मात्रै रोक्छ।
- कोरोनाको बिरामी भेट्न जान लागेको हो भने एन-९५ मास्क नै लगाउनुपर्छ।
- खोकी, ज्वरो र श्वास फेर्न गाह्रो भएको छ भने चेक गर्न जाऔं।

बिर्तामोड नगरपालिका

अटो व्यवसाय असहज बन्दै

रत्नबहादुर बस्नेत

बिर्तामोड, असार ४। विश्वव्यापी महामारीको रूप लिइरहेको कोरोना भाइरसका कारण देशको सबै क्षेत्र प्रभावित भइरहेको बेला अटो व्यवसाय प्रभावित भएको छ।

वित्तीय संस्थाबाट कर्जा लिएर व्यवसाय सञ्चालन गर्दै आएका साना अटो व्यापारीहरुको अवस्था दयनीय बनेको हो। कोरोना नियन्त्रण तथा रोकथाम गर्ने उद्देश्यले सरकारले लकडाउन गरेर हालसम्म काम ठप्प बनेपछि ठूलो आर्थिक संकट व्यहोर्नु परेको टेम्पो चलाएर जीविकोपार्जन गर्दै आएका बिर्तामोड नगरपालिका वडा नं.९ का उद्द राजवंशी बताए।

सरकारले अन्य क्षेत्रमा लकडाउन केही खुकुलो पारे पनि आफूहरुको व्यवसाय पूर्णरूपले ठप्प हुँदा दैनिक जीवन धान्न अत्यन्त कठीन भएको राजवंशी बताउँछन्। दैनिक गुजाराको एकमात्र माध्यम बनेको अटो व्यवसाय लामो समय ठप्प हुँदा तनाव बढ्दै गएको बताउँदै उनी भन्छन्- एकातिर दैनिक जीवन गुजारा गर्न गाह्रो भइरहेको छ, अर्कोतिर वित्तीय सस्थाले कर्जाको ब्याज

तिर्न दवाव दिइरहेको छ जसको कारण अझ तनाव बढेको छ। यही पेसाबाट छुट्टो र छुट्टो री कौ पढाइसहित पाँच जनाको परिवार धान्दै आएका उनले एक वर्षअघि अन्यसहित सहारा नेपाल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड मा संस्था लिमिटेड मा रुपैयाँ कर्जा लिएर मासिक किस्ता १७ हजार रुपैयाँका दरले

नगद भुक्तानी गर्ने गरी व्यवसाय शुरू गरेको उनको भनाइ छ।

विश्वभर कोरोना भाइरसको संक्रमितको संख्या वृद्धि हुँदै गएपछि गत चैत्र ११ गतेदेखि शुरू भएको लकडाउन ८० दिनमा जेठ ३२ पछि केही खुकुलो पारिए पनि यातायात सेवा भने कोरोना भाइरस फैलन सक्ने भन्दै सरकारले सञ्चालन अनुमति दिएको छैन। लकडाउन खुकुलो भएसँगै वित्तीय संस्था, व्यापार-व्यवसाय, उद्योगधन्दा लगायत सार्वजनिक सेवा सुचारु भएपछि जनजीवन सहज हुँदै गए पनि यातायात सेवाका साना व्यवसायी तथा मजदुरको

चुलो बल्न नसक्ने अवस्थामा पुगेको छ। यातायात सञ्चालन समय अनिश्चित हुँदा उनीहरु अझ निराश बन्दै गएको पाइन्छ। सरकारले कोरोना रोकथाम तथा नियन्त्रणको नाममा ठूलो धनराशी खर्चेको बताइरहे पनि आफूहरुलाई न्यून राहत दिएको बताउँदै अटो चालक राजवंशी भन्छन्- 'लकडाउनको तीन महिनाको अवधिमा प्रतिव्यक्ति (परिवारका प्रति सदस्य) चार-चार केजीका दरले दुई पटक गरि जम्मा आठ केजीका दरले चामल र एक केजी दाल सरकारले दियो। यति बेला खाद्यान्नको अभाव भइसकेकाले अब कसरी बालबच्चा पाल्ने भन्ने चिन्ता बढेको छ।' त्यस्तै अर्का टेम्पो चालक कृष्ण राजवंशीको अवस्था पनि उस्तै रहेको बताउँछन्। टेम्पो चलाउने प्रायः सबैले कर्जामा लिएको र यसैको कमाइबाट मासिकरूपमा किस्ता तिर्दै परिवारको पालन पोषण गर्दै आएकोमा कोरोना महामारीका कारण बन्दले सबैभन्दा बढी प्रभावित हुँदा सरकारले दुईछाक धान्ने गरी समेत राहत नदिनु अत्यन्त चिन्ता र दुःखको कुरा भएको उनले बताए।

यस्तो पारिवारिक आर्थिक संकटको असहज अवस्थामा वित्तीय संस्थाहरुले कर्जाको किस्ता तथा ब्याज भुक्तानीका लागि दवाव दिन नहुने र पूर्णरूपले लकडाउन खुलेपछि निर्यामित किस्ता बुकाउँदै जाने अवस्था सिर्जना गरिदिनुपर्ने उनीहरुको माग छ।

वर्गीकृत विज्ञापन

सुवर्ण अक्सर

सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सफाई

नेपाल जस्त केयर सर्भिस प्रा.लि.

साम्रा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सरसफाई

आवश्यकता

सेक्युरिटी गार्डः- ४० जना (महिला/पुरुष)

सेमेन स्टार सेक्युरिटी सर्भिस प्रा.लि.

मेघ (वु. वे. ठो. ला. लि. लु. लो. लो. अ.)
विवादास्पद जिम्मेवारी बहन गर्नुपर्ने पनि मिहिनेतले लक्ष्यमा पुऱ्याउनेछ। छोटो समयमा पुरुषार्थी काम सम्पादन हुनेछ।
बृष (इ. उ. ए. ओ. बा. बि. बु. बे. वो.)
पदीय जिम्मेवारी प्राप्त हुने सम्भावना छ। समुदायको हितमा लोकप्रिय काम गर्न सकिनेछ।
मिथुन (का. कि. कु. घ. ड. छ. के. को. हा.)
नोकरी र व्यवसायमा लाग्नेहरुलाई विशेष फाइदा

हुने समय छ। स्वार्थका लागि साइनो गाँस्नेहरुबाट भने अलि सजग रहनुपर्ला।
कर्कट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. डु. डे. डो.)
परिस्थितिबश चिन्ताएको काम रोकिन सक्छ। हल्लाको पछि लाग्दा आफ्ना कामबाट अरुले फाइदा उठाउन सक्छन्।
सिंह (मा. मि. गु. मे. मो. टा. टि. टु. टो.)
अवस्थताले काममा जुट्न नसकिएला। कमजोरीले चिन्ता बढाउनेछ, भने परिस्थितिबश चिन्ताएको

काम रोकिन सक्छ।
कन्या (टो. प. पि. पु. ष. ण. ट. ठे. ठो.)
अरूका लागि बुद्धि खर्चनुपर्ला। विग्रीएको काममा दोहोर्पाएर प्रयत्न गर्नुपर्ला। गोपनीयतामा ध्यान दिनुहोला।
तुला (र. रि. रू. रे. रो. ता. ति. तु. तो.)
व्यस्तता बढ्नेछ भने शरीरमा कमजोरी अनुभूति हुनेछ। गोप्य सूचना बाहिरिनाले काम दोहोर्पाउनुपर्ने स्थिति आउन सक्छ।

बृश्चिक (तो. ना. नि. नु. नो. या. यि. यु.)
स्वास्थ्यका लागि आहारविहारमा ध्यान पुऱ्याउनुहोला। समस्या पर्दा शुभचिन्तकहरुले साथ दिनेछन्।
धनु (ये. यो. म. मि. मु. घ. फा. ट. ठे.)
चिन्ताको काम तत्काल सम्पादन नभए पनि पछिका लागि सकारात्मक संकेत प्राप्त हुनेछ।
मकर (मो. ज. जि. खि. सु. खे. खो. गा. गि.)
अभिभावकको सहयोगले प्रतिष्ठा जोराउन सफल

भइनेछ। पहिलेको सफलताले हौसला जगाउनेछ।
कुम्भ (गु. मे. गो. सा. सि. सु. से. सो. दा.)
नयाँ कामको प्रस्ताव आउनेछ भने साथ दिनेहरु बढ्नेछन्। काम बन्नुका साथै धनलाभ हुनेछ।
मीन (दि. दु. ध. ङ. ज. दे. दो. व. चि.)
विद्योडिएका आफन्तसँग रमाइलो भेटघाट हुनेछ। विगतका कमजोरीलाई सुधार गर्ने मौका छ।